

**TEPAV VE TÜBİSAD
AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM
GELİŞTİRME ÇALIŞTAYI
20 MAYIS 2015**

ÖNSÖZ

Toplumsal, ekonomik ve bilimsel gelişimin yönünü belirleyen bilgi ve iletişim teknolojileri, ülkelerin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanılması ülke ekonomilerini canlandırdığı gibi ülkelerin küresel rekabette de ön plana çıkmasını sağlamaktadır.

Birbirinden farklı sektörler, akıllı cihazlar ve sistemler sayesinde iş yapış modellerini yepyeni bir düzlemde ortaya kayabilmektedir. İhtiyaçları doğrultusunda kullanıcılarına sınırsız bir esneklik imkanı sağlayan bu düzlemin üzerine inşa edildiği temel yapı, yazılımlar ve yazılımlar özelinde açık kaynak kodlu yazılımlardır. Açık kaynak kodlu yazılımların kullanıldığı tüm entegrasyonlarda kullanıcılar sınırsız bir esneklik ve alana sahip olmakta, bu sayede yeni ve özgün iş modelleri üretilebilmektedir. Bu farkındalığın oluşturulması, ülkemizde verimliliğin, sürekliliğin ve istihdam potansiyelinin artmasında kritik rol oynayacaktır. Bu farkındalık sürecinin yaratacağı büyük fırsatları değerlendirebilmek için doğru yazılım ekosistemini kurmak, toplumda bu doğrultuda farkındalık yaratmak ve toplumu bilinçlendirmek önem arz etmektedir.

Belirtilenler doğrultusunda açık kaynak kodlu yazılımların geliştirilmesi adına atılacak birçok adım mevcuttur. Bu sebeple yukarıda anlatılanlar ışığında, 20 Mayıs 2015 tarihinde TEPAV ve TÜBİSAD işbirliği ile açık kaynak kodlu yazılımların Türkiye'deki durumuna ilişkin olarak "Açık Kaynak Kodlu Yazılım Geliştirme Çalıştay" ("**Çalıştay**") düzenlenmiştir. Bu etkinliğe harcadıkları emek ve katkılarından dolayı vakıf ve dernekler ile özel sektör temsilcilerine, bakanlık temsilcilerine, kamu kuruluşlarına ve akademisyenlere çok teşekkür ederiz.

Gerçekleştirilen Çalıştay, ülkemizin bu düzlemdeki konumunu analiz edebilmemiz ve ne tür adımların atılması gerektiğine karar verebilmemiz açısından çok faydalı olmuştur. Çalıştay'da tespit edilenlerden hareketle, bu Çalıştay'ın etkin bir şekilde amacına ulaşabilmesi ve sürekliliğinin sağlanabilmesi için aynı hedefe odaklanmış paydaşların katkı koyabilecekleri bir iletişim platformu oluşturulmaktadır. Bu platform sayesinde ileriye dönük adımlar atılması, açık kaynak kodlu yazılımın gelişimine katkı sağlanması ve etkin bir ekosistemin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu Çalıştay sayesinde ülkemizin, yazılım sektöründeki gelişmelere en etkin şekilde entegre edilebilmesi adına birlikte atacağımız adımlardan büyük bir heyecan duyduğumuzu belirtmek isteriz. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesinde, tüm katılımcıların değerli katkılarıyla şekillendirilecek bu yolculukta ülkemiz için faydalı işler yapacağımıza inanıyoruz.

Saygılarımızla,

Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD)
Yönetim Kurulu Başkanı
Erman Karaca
[imza]

Türkiye Ekonomi Politikaları Vakfı (TEPAV)
Yönetim Kurulu Üyesi ve Direktörü
Dr. Güven SAK
[imza]

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	2
TEPAV-TÜBİSAD AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM GELİŞTİRME ÇALIŞTAYI NOTLARI – 20 Mayıs 2015	4
YÖNETİCİ ÖZETİ	4
AÇILIŞ	5
DÜNYADA BİLGİ TOPLUMUNA DÖNÜŞÜMÜ BAŞARIYLA GERÇEKLEŞTİRMİŞ ÜLKELERE ÖRNEKLER..	5
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ ANA EKSENLER VE HEDEFLERİ	6
BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI'NIN AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM'A BAKIŞI VE İLGİLİ ÇALIŞMALARI	6
ÇALIŞTAY 1. OTURUM	7
ÇALIŞTAY 2. OTURUM	9
KAPANIŞ	10
KATILIMCI LİSTESİ	12

TEPAV-TÜBİSAD AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM GELİŞTİRME ÇALIŞTAYI NOTLARI – 20 Mayıs 2015

YÖNETİCİ ÖZETİ

Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye’de de bilişim sektörü hızla gelişmektedir. Bu doğrultuda her yıl bilişim şirketlerinin sayısı giderek artmakta ve ülkeler bilgi toplumu olma yolunda gerekli adımları atmaktadır. Ancak gelişimin daha da hızlanması ve diğer gelişmiş ülkelerin hızına yetişebilmek için mevcut düzenlemelerin ve politikaların değiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu hususta, doğru politikaların benimsenmesi, düzenlemelerin özenle hazırlanması ve doğru bir zemine yerleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple 20 Mayıs 2015 tarihinde açık kaynak kodlu yazılımların Türkiye’deki durumuna ilişkin olarak “Açık Kaynak Kodlu Yazılım Geliştirme Çalıştayı” (“Çalıştay”) düzenlemiştir.

Çalıştaya, saygın vakıf ve dernekler ile bu konuda pazarın lider şirketlerinden konuşmacılar, bakanlık temsilcileri, kamu kuruluşları ve çeşitli üniversitelerden uzman akademisyenler katılmıştır. Çalıştay’da açık kaynak kodlu yazılımların farklı sektörlerdeki faydaları ve mevzuattan kaynaklanan bariyerler ele alınmış ve bu doğrultuda konuya ilişkin çözümler üretilmiştir. Çalıştay’da ayrıca açık kaynak kodlu yazılımlara ilişkin gereksinimlere değinilmiş, dikkat edilmesi gereken hususlar arasında güvenlik, maliyet, teknik destek ve uyumlu çalışabilirlik gibi konulara yer verilmiştir.

Gerçekleştirilen oturumlar doğrultusunda toplumun açık kaynak kodlu yazılımlar konusunda yenilikleri ve fırsatları değerlendirme noktasında hazırlıksız olduğu kanaatine varılmıştır. Kamu kurumları da dâhil olmak üzere toplumda bu konuda farkındalık ve bilinç oluşturulması ile açık kaynak kodlu yazılım çalışmalarının yürütülebilmesi için altyapı sağlanmasının önemine değinilmiştir. Ancak bu şekilde sağlanacak yeni teşvik ve destekler ile Ar-Ge tartışmalarının anlam kazanabileceği vurgulanmıştır.

Türkiye, mevcut düzenlemeler ve eğitim sistemindeki eksiklikler nedeniyle açık kaynak kodlu yazılımlar alanında zayıf kalmış olsa da; mobil bilişimin gelişimi, sosyal platformlar, bulut bilişim, büyük veri ve nesnelerin interneti gibi konular açısından büyük fırsatlar barındırmaktadır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, Türkiye’de yazılımlarla ilgili mevcut düzenlemelerin yetersizliği, günün koşullarına uygun olmayışı, bu konuda kaliteli yazılımcı ve nitelikli insan gücü eksikliği sebebiyle kamu sektörü dâhil özel kuruluşlar tarafından da açık kaynak kodlu yazılımların kullanılmasının oldukça az olduğu tespitinde bulunulmuştur. Bu durumun marjinal maliyetlerin ortaya çıkmasına sebep olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilenler doğrultusunda, güvenli ve kaliteli yazılımların üretilebilmesi için yazılım sektöründeki bariyerlerin kaldırılması, kamu sektörünün bu konuya öncülük etmesi, yazılım üretecek insanların yetiştirilmesi, bu konuda eğitim veren üniversite sayısının artırılması, tetikleyici ve merak uyandırıcı bir ortam oluşturulması gerekmektedir. Bunlara ek olarak, Çalıştay sonucu belirlenen politikalar ve hedefler çerçevesinde başarıya ulaşabilmek için yasal altyapının oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

Son olarak, Çalıştay’ın devamlılığının sağlanması amacıyla TEPAV’ın önderliğinde bir e-mail platformunun kurulması ve bu platform üzerinden iletişim sağlanarak açık kaynak kodlu yazılıma ilişkin daha spesifik konular üzerinde çalıştayların organize edilebileceğini görüşünde birleşilmiştir.

AÇILIŞ

Ozan Acar, TEPAV

Ozan Acar, Açık Kaynak Kodlu Yazılım Geliştirme Çalıştayı (“Çalıştay”) açılış konuşmasına, Türkiye’de bilişim sektörünün hızla geliştiğinin göstergesi olarak her yıl TEPAV tarafından düzenlenen Türkiye’nin en hızlı büyüyen 100 şirketini belirledikleri “Türkiye 100 Projesi” kapsamında oluşturulan listede bilişim şirketlerinin her yıl ağırlığının arttığını belirterek başladı. Ozan Acar konuşmasının devamında Çalıştay’da temelde açık kaynak kodlu yazılımların Türkiye’deki durumu, kamunun açık kaynak kodlu yazılımların kullanımına ilişkin nasıl hızlandırıcı bir rol üstlenebileceğine ilişkin konuların tartışmaya açılacağını belirtti ve Çalıştay programına ve Çalıştay’da yer alacak konuşmacılara kısaca değindi.

Meltem Bağdatlı, TÜBİSAD

Meltem Bağdatlı, konuşmasına TÜBİSAD’ın son dönemde hızla büyüyen ve gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün sözcüsü olarak sektöre yönelik çalışmalarına değinerek başladı. Meltem Bağdatlı, konuşmasının devamında açık kaynak kodlu yazılımın gelişmesinin bilgi ve iletişim teknolojileri yönünden ekonomik büyüme ve istihdam yaratılmasına önemli katkı sağlayacağını, ancak bu alanın gelişmesi için oluşturulacak politikaların da doğru bir zeminde gerçekleştirilmesinin önem taşıdığını belirtti. Meltem Bağdatlı’nın konuşmasında değindiği diğer önemli hususlar ise;

- Açık kaynak kodlu yazılım gelişmesi bakımından küresel tartışmalarda öne çıkan iki konunun; sürdürülebilirlik ile açık kaynak kodu yazılım kullanımıyla doğrudan bireylere katma değer sağlayacak yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi olduğu;
- Açık kaynak kodlu yazılım kullanımında öne çıkan unsurların güvenlik, maliyet, teknik destek, uyumlu çalışabilirlik olduğu düşünüldüğünde bu alandaki gelişmelerin çok hızlı olmasını beklemenin mümkün olamayabileceği;
- Açık kaynak kodlu yazılım kültürünün oluşturulabilmesi için zeminin özenle hazırlanması gerekliliği ve bu konuda belirlenecek politikaların oluşturulmasında 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı’nda da belirtildiği gibi en iyi sonuçların ilgili kamu kuruluşlarının, üniversitelerin, özel sektörün ve STK’ların iş birliği sonucu alınabileceğidir.

DÜNYADA BİLGİ TOPLUMUNA DÖNÜŞÜMÜ BAŞARIYLA GERÇEKLEŞTİRİŞ ÜLKELERE ÖRNEKLER

Cavit Yantaç, Microsoft

Cavit Yantaç, bilgi toplumuna dönüşümü başarıyla gerçekleştirmiş ülke örneklerini içeren ve bu ülkelerde bilgi teknolojilerine bakış açılarını değerlendirmek üzere bir sunum gerçekleştirdi. Cavit Yantaç’ın sunumunda değindiği önemli hususlar ise;

- Bilgi toplumunun; bilginin üretilmesini, dağıtımını, kullanımını ve entegrasyonunu ekonomik, siyasi ve kültürel hayatın bir parçası haline dönüştüren toplumdur. Bilgi toplumuna dönüşümde ise bilişim firmalarının toplum içerisindeki yeri ve bilginin kullanımı bakımından koordinasyonun ve günlük hayata entegrasyonun sağlanması ise büyük önem arz etmektedir.
- Türkiye bilişimi çok iyi tüketen ancak bilişim üretiminde binde sekizlik payı ile zayıf kalmış bir ülkedir. Ancak Türkiye’nin önünde mobil bilişimin gelişimi, sosyal platformlar, bulut, büyük veri ve nesnelerin interneti olmak üzere beş önemli fırsat yatmaktadır. Özellikle mobil bilişim yalnızca mobil çeşitliliğinde ve cihazların varlığında, satışında ve pazarlanmasında değil aynı zamanda onun üzerinde çalışan uygulamalar ile müthiş bir ekonomik değer yaratmaktadır.

Cavit Yantaç sunumunda ayrıca, bilgi toplumuna dönüşümü başarıyla gerçekleştirmiş Estonya örneğine ilişkin bir takım veriler paylaştı ve Estonya'nın başarısının altında (i) Estonya'nın Fatih Projesi denilebilecek Tiger Hübbe Projesinin, (ii) kamunun ortak bir payda oluşturabilmesinin ve (iii) bilişimin toplumunun bir parçası haline gelebilmesi amacıyla çocuklara yazılım eğitimi verilmesinin yattığını belirtti.

Cavit Yantaç'ın gerçekleştirmiş olduğu sunum kapsamında masaya yatırdığı bir diğer başarılı ülke örneği Güney Kore idi. Yazılım sektörü zayıf kabul edilen Güney Kore'nin donanımda yarattığı başarı ile bilgi toplumuna dönüşme yolunda eğitim sisteminde gerçekleştirilen köklü değişikliklere de değinildi.

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ ANA EKSENLER VE HEDEFLERİ

Furkan Civelek, Kalkınma Bakanlığı

Furkan Civelek, 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Furkan Civelek sunumunda, bilgi teknolojilerinin, sanayi devriminden sonra kendi üretim, tüketim ve ticari ağlarını oluşturarak yeni bir çağ yarattığına değindi ve bu devri iskalamamak adına bilgi toplumuna dönüşme yolunda 6 Mart 2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı'nın ("**Eylem Planı**") hazırlandığını belirtti. Furkan Civelek, Eylem Planı kapsamında e-ticaretten bilgi güvenliğine, fiber internetten açık kaynak kodlu yazılımın kullanımına kadar farklı kurumların sorumluluk alanında bulunan konulara temas edildiğini belirtti ve Eylem Planı kapsamında belirlenen 8 ana eksen ve eksenlerin temel amaçlarını kısaca açıkladı.

BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI'NIN AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM'A BAKIŞI VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Ahmet Ercan Topçu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Ahmet Ercan Topçu sunumuna, açık kaynak kodlu yazılımın kaynak koda erişime ve serbest dağılıma izin verilen, türetilmiş çalışmalara ve lisansın yeniden dağıtımına imkân sağlayan, kullanıcıları arasında ayırım yapılmayan ve GPL Version 3 lisansına sahip yazılımlar olarak tanımlandığını belirterek başladı. Ahmet Ercan Topçu sunumunda Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafında aşağıda sayılan çalışmaların gerçekleştirildiğine değindi.

- Yazılım Strateji Belgesi hazırlandı.
- e-Devlet uygulamaları hizmet alımları için firma belgelendirme sistemi oluşturulmasına ilişkin 2013/103 sayılı BTYK Kararı alındı.
- Açık Kaynaklı Open Stack çalışmalarına başlandı.
- Hâlihazırda yürütülen Pardus Göçü kapsamında yaklaşık 3500 kullanıcının işletim sistemini Pardus'a geçişiyle ilgili Engerek kimlik yönetimi sisteminin entegre edilmesi, e-imza ve akıllı kart entegrasyonu yine ofis olarak da açık kaynaklı olarktan Libre Office ve e-imza eklentiler ile Pardus'un uzaktan yönetim ile ilgili modüllerin devreye alınması ve LibreOffice eğitimlerinin tamamlanması 2015 yılı sonuna kadar tamamlanması amaçlanmaktadır.
- Bulut bilişim çalışmaları yapılmaktadır.
- E-Devlet uygulamaları hizmet alımları için Firma Derecelendirme Sistemi oluşturulması kararı verildi. Firma Derecelendirme Sisteminin hedefleri ise başarılı yazılımların ortaya çıkması, açık kaynak kodlu yazılımların ortaya çıkarılması derecelendirmede açık kaynak kodlu yazılımın gerçekleştirilen ya da kullanılan firmalara öncelik verilmesi olarak belirlenmiştir.

ÇALIŞTAY 1. OTURUM

1. Oturum kapsamında Oturum moderatörleri tarafından inovasyonun desteklenmesi, teknoloji geliştirme bölgeleri ile Ar-Ge desteklerine ilişkin yapı, standartlar ve birlikte çalışabilirlik konusunda açık kaynak kodlu yazılımlar açısından Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalar ve bu çalışmaların yeterli olup olmadığı hususu ve açık kaynak kodlu yazılımların ticarileştirilmesi hususları tartışmaya açıldı.

- Agâh Reha Turan (Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Daire Başkanlığı), **birlikte çalışabilirliğe ilişkin olarak Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan dokümanın bir çerçeve doküman niteliğinde** olduğuna ve Ulaştırma Bakanlığı’na devredildiğini belirtti. İlâveten, bu gibi çerçeve dokümanların eksik kalan tarafların ve çalışma takviminin ortaya konması bakımından önem taşıdığına ancak başarıya ulaşmanın altında yatan temel unsurun ilgili yasal altyapıların oluşturulması olduğuna değindi. Agâh Reha Turan ayrıca, Eylem Planı kapsamında açık kaynak kodlu yazılıma ilişkin olarak bilgi teknolojileri sektörü bakımından **açık kaynak kodlu yazılıma uygun bir ekosistemin oluşturulmasının**, nitelikli insan kaynağı bakımından **iyi yazılımcıların yetiştirilmesinin** ve son olarak kamu alımları bakımından özellikle e-devlet tarafında **açık kaynak kodlu yazılımların yaygınlaştırılmasının** öngörüldüğüne değindi.
- Naci Dai kamu tarafında açık kaynak kodlu yazılıma ilişkin olarak temel bakış açısının, açık kaynak kodlu yazılımın Türkiye’nin yazılım sektöründe ki zayıf konumu dikkate alınarak toplumda yaratacağı katma değerden çok, açık kaynak kodlu yazılım kullanılarak maliyetlerin nasıl düşürülebileceğine dayalı olduğunu ifade etti. Kamunun söz konusu bakış açısı ile sektörün canlandırılmayacağını ve açık kaynak kodlu yazılım kullanımının tabana yayılamayacağını belirtti. Naci Dai, inovasyon, Ar-Ge ve teşviklere ilişkin olarak yazılım sektöründe giriş bariyerlerinin çok yüksek olduğunu belirterek yazılım şirketlerinin istihdam sağlayan KOBİ’lere dönüşebilmesi için yüksek yatırımlara ihtiyaç duyduğuna değindi. Bu noktada açık kaynak kodlu yazılımın ise bir platforma dönüştürülüp, bir iş modeli ile birlikte çalışmadığı müddetçe ticari anlamda kazanç sağlamayacağını belirtti.
- İlker Tabak (Türkiye Bilişim Derneği), açık kaynak kodlu yazılımların Kamu İhale Kanunu kapsamında ihalelere konu olması durumunda kamu tarafından oluşturulan şartnamelerde kaynak kodun verilmesinin dışında tüm telif haklarının devredilmesi gibi şartların öngörülebildiğine değindi. Benzer şekilde Türkiye’nin önündeki önemli fırsatlardan biri olarak değerlendirilen bulut bilişime ilişkin olarak ise bugün KOBİ’lerin dahi bulut bilişim çözümlerinden faydalanmaya ve bulut servislerini kullanmaya yanaşmadığına değinildi. Toplumun bilişim alanındaki yenilikleri, fırsatları değerlendirme noktasında hazırlıksız olduğu iletildi. Kamu kurumları dâhil toplumda bu bilinç yerleştirilmeden Ar-Ge’nin tartışmaya açılmasının mümkün olmadığı belirtildi.
- Necdet Yücel (Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi) bir yazılımın kodunun yazılımı satın alan kişiye açmanın yazılımı açık kaynak kodlu yazılım haline getirmediğini ve yazılımın açık kaynak kodlu yazılım olabilmesi için yazılımın kodunun herkes tarafından erişilebilir ve değiştirilebilir olması gerektiğini ilettili. **Kodun kullanılması ve değiştirilmesi bakımından hiçbir kısıtlamanın getirilmediği özgür yazılım anlayışının kabul edilmesi gerektiğine değindi.** Açık kaynak kodlu yazılımların ticarileştirilmesi bakımından bir kısıtlamanın olmadığını belirtti. **Açık kaynak kodlu yazılımların satışı,**

destek hizmetleri sunulması gibi birçok açıdan ticarileştirilebileceğinin altını çizen Necdet Yücel, kaynak kodu açık olan ancak özgür yazılım olmaması sebebiyle değiştirilerek kullanılması mümkün olmayan yazılımlar bakımından lisans maliyetlerindense yazılımlar üzerinde yapılan değişiklik bedelleri olmak üzere birçok ek masrafın ortaya çıkabileceğinin göz ardı edildiğini belirtti.

- Volkan Evrin (Linux Kullanıcıları Derneği) özgür yazılımların ticarileştirilebilme modelleri bakımından dünyada genel geçer olarak kabul edilen lisansların Türkçeleştirilmesi gibi birçok çalışmanın yapıldığını belirtti. Volkan Evrin, açık kaynak kodlu yazılım ve özgür yazılım kavramlarının farkının net bir şekilde ortaya konulması ve bu yönde politikalar oluşturulurken bu kavramların doğru bir şekilde kullanılmasının önemine değindi. Volkan Evrin açık kaynak kodlu yazılım bir yana yazılımın türü ne olursa olsun mevcut hukuki düzenlemelerin yetersiz, günümüz koşullarına ve terminolojisine uzak olduğunu belirtti. TÜBİTAK tarafından sağlanan mevcut teşvikler arasında, kamuda özgür yazılımın ve/veya açık kaynak kodlu yazılım tam olarak anlaşılabilmesi sebebiyle, açık kaynak kodlu yazılımlara ilişkin teşviklerin bulunmadığına işaret edildi.
- Harun Demir (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) kamunun açık kaynak kodlu yazılımların kullanımının artırılması bakımından temel motivasyonunun (i) tek tedarikçinin olmaması (ii) kapalı bir teknolojinin alınmaması (iii) Türkiye'nin zayıf kalmış yazılım sektörünün geliştirilmesi olduğunu belirtti. Yazılım sektörünün geliştirilmesi noktasında özgür yazılımın öncü olabileceğinden hareketle, mevcut durumda %90'ı mikro KOBİ olan yazılım firmalarının bir üst seviyeye taşınabilmesi için bir konsept oluşturulduğu belirtildi. Bu konsept kapsamında ilk olarak kamunun mecburi olarak söz konusu firmaların müşterisi haline gelmesi hedeflenirken, bunun sağlanabilmesi için güvenli, kaliteli yazılımların üretilebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve kamuda özgür yazılım teminin sınırlarının ve standartlarının belirlenmesi gerektiği belirtildi. Konsept kapsamında kalan bir diğer önemli konunun ise yazılımın mevcut hukuki düzenlemelerdeki yeri bakımından değişikliğe gidilmesi olduğu ve bu konuda Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafında henüz çok yeni de olsa çalışmalara başlanıldığı belirtildi.

DAVETLİ KONUŞMACI

Naci Dai

Naci Dai sunumuna açık kaynak kodlu yazılım ile ilgili kendi deneyimlerini aktararak başladı. Naci Dai'nin sunumu kapsamında değindiği önemli hususlar ise detaylı olarak aşağıda belirtilmiştir.

- Açık kaynak kodlu yazılıma yönelimin altında bireyler açısından bir takım sosyal sebepler, kurumlar açısından ise ekonomiye, pazar payına, maliyetlere ilişkin gerekçeler yatıyor. Ancak burada unutulmaması gereken yegâne husus; yazılımların insanlar tarafından üretildiği ve yazılım ülkesi olma yolunda, yazılımı üretecek insanların yetiştirilmesi ve üretkenliğinin artırılmasını sağlayacak ortamların oluşturulmasıdır.
- Açık kaynak kodlu yazılım işbirliği esasına dayalıdır. Bu yönde işbirliği yalnızca bireyler bazında değil kurumlar, kamu, devlet düzeyinde de sağlanmalıdır. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülen e-fatura kapsamında e-fatura uygulaması yapan hiçbir firma yazılımın kaynak kodunu açmamıştır. Bu durum aynı yazılımların tekrar tekrar yazılmasına ve marjinal maliyetlerin oluşmasına sebep olmuş,

firmalar e-fatura hizmetlerine entegrasyon sağlanarak kazanılacak paralardan mahrum kalmışlardır.

- **Açık kaynak kodlu yazılımlarda işbirliği esaslı yazılımları ortaya çıkaran topluluklarda kendini göstermektedir.** Yazılımı üreten insan sayısının artması yazılımların daha hızlı ortaya çıkmasını sağlarken, kullanıcının da isteklerine ve ihtiyaçlarına daha çabuk cevap verilmesini kolaylaştırmaktadır. **Ancak işbirliği mekanizmaları belli kültürlerde çalışırken milli projelerde çalışmamaktadır.** Açık kaynak kodlu yazılım üreten, geliştiren topluluklarda hatta kurumlarda işbirliği ekonomik temellere dayanmaktadır. Apache, Eclipse gibi vakıfların oluşmasının altında yatan sebep pazarda rekabet ederken altyapıyı ve maliyetleri paylaşmaktır.
- Açık kaynak kodlu yazılım bakımından tartışılan bir diğer konu açık kaynak kodun güvenli olup olmadığı meselesidir. Açık kaynak kodlu yazılımlarda kodun açık olmasının güvenlik açısından riskleri ve avantajları mevcuttur. Kodun açık olması sebebiyle kodun güvenlik açıkları kolay ve erken safhada tespit edilebilir lakin aynı oranda bu açıklar incelenip giderilebilir.
- Açık kaynak kodlu yazılım üzerine çalışmak yazılımcılar için global bir dünyanın içine hızlı bir şekilde girmek bakımından başlangıçta bir motivasyon yaratsa da söz konusu motivasyon sürdürülebilir değildir. Açık kaynak kodlu yazılım tam zamanlı ve profesyonel bir iştir. Apache’de çalışan insanlar ve Eclipse Vakfında çalışan insanlar bir maaş karşılığında çalışmaktadırlar.
- Türkiye’de Ar-Ge ve teşviklere yönelik değerlendirmeler, inşa edilen Ar-Ge merkezlerinin metrekaresi ve istihdam sağlanan kişi sayısı üzerinden yapılmaktadır. Ar-Ge merkezleri suni merkezler olup, yazılımların ortaya çıkması bakımından tabana yayılmış bir kültürün oluşması için gerekli ortamı sağlamamaktadır. Açık kaynak kodlu yazılımların üretilmesi ve geliştirilmesi bakımından sermaye ve altyapımızın güçlü olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, kamunun katkısı kaçınılmazdır. Ancak kamunun desteği ve teşviki istihdam sağlanan kişi sayısına göre değil, sürdürülebilir fikirlere yönelik olmalıdır.
- Ancak kamunun desteği ve teşviki istihdam sağlanan kişi sayısına göre değil, sürdürülebilir fikirlere yönelik olmalıdır.

ÇALIŞTAY 2. OTURUM

2. Oturum kapsamında Oturum moderatörleri tarafından açık kaynak kodlu yazılımların geliştirilmesinde insan gücünün niteliği, Türkiye’de bu yeterlilikte insan gücünün bulunup bulunmadığı, bu alanda girişimcilere yönelik desteklerin yeterliliği konuları tartışmaya açılmıştır.

- Onur Koç (Microsoft) tarafından, başarılı yazılım değerlendirilirken mevcut sorunlara ve ihtiyaçlara yönelik olarak yazılımın getirdiği çözümler ile ölçülmesi ve Türkiye’de yazılımların değerlendirilmesine ilişkin politikalar oluşturulurken bu ölçütün kullanılması gerektiği belirtildi. Türkiye’nin, dünyanın en güçlü 10 ekonomisinden biri olma yolunda bilişim sektörüne ve özellikle yazılım sektörüne yönelmesi gerektiğine işaret edildi. Bu noktada girişimcilere ve start-up şirketlere yönelik olarak gerek kamu tarafında gerekse girişim sermayesi fonları tarafında sermaye desteğinin sağlanması ve mentorluk anlamında destek verilmesi gerektiği belirtildi.
- Mustafa Akgül (Bilkent Üniversitesi) hem Eylem Planı’nın hayata geçirilmesi hem de bilişim sektörünün gelişmesi ve daha özelden özgür yazılımı kullanma ve onun ekosistemini oluşturma

konusunda bir mekanizmanın bulunmadığını belirtti. Akgül konuşmasında ayrıca yazılımlara ilişkin eğitim veren ya da vermeye çalışan üniversite sayısının oldukça düşük olduğuna ve üniversitelerin bilgisayar mühendisliği bölümü öğretim üyeleri de dâhil olmak üzere öğrencilerde merakı tetikleyecek, farklı düşüncelere fırsat yaratacak bir ortamın oluşturması gerektiğine değindi. Bilişimi öğrenmenin yolunun özgür yazılımdan geçtiği ve Türkiye’de mevcut eğitim sisteminin bu yolda yetersiz kaldığı belirtildi ve eğitim sisteminde ciddi değişikliklere gidilerek meslek liselerinin ilgili bölümleri de dâhil olmak üzere yazılım eğitiminin yaygınlaştırılması gerektiği belirtildi.

- Tolga Korkunçkaya (Profilist Bilişim Danışmanlık) Türkiye’de öncelikle açık kaynak kodlu yazılımın üretilmesine yönelik eğitimden ziyade küçük yaşlardan itibaren açık kaynak kodlu yazılımın kullanılmasına, tüketilmesine yönelik bir ortamın hazırlanması gerektiğine değindi. Açık kaynak kodlu yazılımları üreten, destek hizmetleri sunan KOBİ’lerin geliştirilmesi için, ilk aşamada KOBİ’lerin müşterisi olacak kurumsal firmaların güven ön şartını sağlaması gerektiğine değinildi. KOBİ’lerin iş modelinin mevcut bir özgür yazılımı Türkçeleştirilip, düzenleyip müşteriye sunma noktasında, KOBİ’lerin gerekli altyapıya sahip olması maliyetler açısından mümkün olmadığından bulut üzerinden söz konusu hizmetlerin sunulmasının zorunlu olduğu belirtildi. KOBİ’lerin yurtdışına ihracat yapması bekleniyorsa, özellikle bulut bilişimin bahsedilen sebeplerle öneminin daha da arttığı, dolayısıyla **bulut bilişim kullanımına ilişkin bir politikanın, stratejinin hazırlanmasının önemine** değinildi. Tolga Korkunçkaya ayrıca devlet eliyle oluşturulan milli işletim sistemlerinin başarısız olduğunu ve **açık kaynak koduna ilişkin olarak kamu tarafında oluşturulan politikalarının güvenlik endişesi ile hazırlandığını bu sebeple politikaların özel sektöre yansımalarının dikkate alınmadığını belirtti.**
- Volkan Evrin (Linux Kullanıcıları Derneği), inovasyon konusunda Türkiye’deki uygulamaların veya faaliyetlerin verimliliği, sonuca odaklanmasına ilişkin olarak start-up şirketlerin milyon dolarlık fikirler peşinde koşmasından veya bu fikirlerin destek ve teşvik göreceği görüntüsü yaratılmasından **start-up şirketler bakımından ölçeklendirilebilir bir modellenmenin** gündeme alınması gerektiğini belirtti. Türkiye’deki sağlanan teşvikler bakımından da yeni ve devrimci fikirlerin yanı sıra hali hazırda mevcut bir işin düşük maliyetle yapılması halinin teşvikler kapsamında olmasının önem taşıdığına değinildi. Volkan Evrin aynı zamanda Linux Kullanıcıları Derneği olarak Türkiye’de özellikle nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi veya özgür yazılımın ve bu tür uygulamaların tanınırlığının arttırılması amacıyla her yıl düzenli olarak etkinlikler gerçekleştirdiklerine değindi. Bu etkinliklerde yazılım sektörü içerisinde ciddi bir insan kaynağının mevcut olduğunun farkına vardıklarını ancak mevcut insan kaynağının kaliteli yazılımcılara veya kaliteli bilişim insanlarına dönüşebilmesi noktasında konuya bakış açısının konuşulanlar doğrultusunda değiştirilmesi gerektiğini belirtti.

KAPANIŞ

Yasin Beceni (TÜBİSAD)

Yasin Beceni kapanış konuşmasında öncelikle katkıları için bütün katılımcılara teşekkürlerini ilettili. Oturumların genel bir özeti olarak aşağıda sayılan hususlara değindi.

- 1. Oturumda Türkiye'deki gerek teşvik mevzuatı gerek Ar-Ge mevzuatının genel yapısı itibari ile açık kaynak kodlu yazılımlar ile ilgili olarak günümüz dinamiklerine uygun olmadığına ilişkin tespitlerde bulunuldu. Dolayısıyla burada bir iyileştirme, dönüştürme ve açık kaynak kodlu yazılımların kendi doğasına uygun bir takım teşvik ve destek mekanizmalarının sağlanmasının gerekliliğine değinildi.
- Açık kaynak kodlu yazılımın tanımın doğru yapılmasının önemine değinildi. Özgür yazılımın açık kaynak kodlu yazılım konsepti içerisinde ki konumuna ilişkin detaylı açıklamalarda bulunuldu. Özgür yazılımın ticari olmayan yazılım anlamına gelmediği ve özgür yazılımlara ilişkin ticarileştirme modellerinin tartışılmasının gerektiği belirtildi.
- Linux Kullanıcıları Derneği tarafından özgür yazılım lisanslarına yönelik gerçekleştirilen çalışmalar aktarıldı.
- Oldukça önemli olan hususlardan biri de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün ekonomiye katkıda bulunması ile ilgiliydi. Doğru ekosistemin oluşturulmasının ne kadar kritik olduğunun altı çizildi.
- Çalıştay'ın ikinci bölümünde yazılım üretme noktasında fikrin önemine değinildi. Bu doğrultuda eğitim ve teşvik sistemimizin fikri ön plana çıkartacak şekilde geliştirilmesi gerekliliği tespit edildi.
- Yazılım sektörünün gelişmesinde nitelikli insan gücüne olan ihtiyaç ortaya konuldu. Özellikle özgür düşünen merak eden nesillerin yetiştirilmesinin bu işin olmazsa olmazı olduğu belirtildi.
- Son olarak girişimcilik ekosistemi ve ekosistem içerisinde geliştirilmesi gereken hususlar değerlendirildi.
- Açık kaynak kodlu yazılımla alakalı olarak devletin bu konuda rolünün ne olması gerektiğine ilişkin olarak ise atıflarda bulunuldu. Kamu satın almalarında açık kaynak kodlu yazılımla alakalı olarak yapılması gerekenler hususunda konuşuldu.

Yasin Beceni, son olarak açık kaynak kodlu yazılıma ilişkin olarak düzenlenen çalıştayların devamlılığının sağlanması amacıyla TEPAV'ın önderliğinde bir e-mail platformunun kurulacağını ve bu platform üzerinden iletişim sağlanarak açık kaynak kodlu yazılıma ilişkin daha spesifik konular üzerinde çalıştayların organize edilebileceğini belirtti.

KATILIMCI LİSTESİ

Ozan Acar Can Her	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
Meltem Bağdatlı Yasin Beceni	Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD)
Cavit Yantaç Onur Koç	Microsoft
Furkan Civelek Agâh Reha Turan	Kalkınma Bakanlığı, Bilgi Toplumu Daire Başkanlığı
Ahmet Ercan Topçu Harun Demir	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
İlker Tabak Ertan Barut	Türkiye Bilişim Derneği
Volkan Evrin	Linux Kullanıcıları Derneği
Necdet Yücel	Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi
Mustafa Akgül	Bilkent Üniversitesi
Tolga Korkunçkaya	Profilist Bilişim Danışmanlık
Naci Dai	Eteration
Abdullah Erol Emel Şimşek	TÜBİTAK
Mustafa Dinç	Türk Silahlı Kuvvetleri Genel Kurmay Başkanlığı